

Naturskyddsföreningen Sörmland

**God
Politisk
Påverkan**

Påverka avverkningsanmälningar med miljöbalken

Karl-Axel Reimer, ordf Naturskyddsföreningen Sörmland - projektledare
karl-axel.reimer@naturskyddsforeningen.se

MaryAnn Fargo, Minjoo konsult AB – operativ och sakkunnig inom miljöbalken
maryann@minjoo.se

Kristina Keyzer, Naturskyddsföreningens kansli Mälardalen – coordinator
kansli.malardalen@naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen
Sörmland

Projekt God Politisk Påverkan

- Vi använder talerätten i miljöfrågor
- Vi utbildar inom politisk påverkan
- Vi stöttar kretsar som vill använda talerätten
- Vi tar fram lämpliga verktyg för politisk påverkan

Naturskyddsföreningen
Sörmland

Våra kurser hittills:

- Grundkurs påverka med miljöbalken
- Påverka detaljplaner med miljöbalken
- Påverka i strandskyddsärenden med miljöbalken
- Påverka avverkningsanmälningar med miljöbalken

Naturskyddsföreningens verksamhet

- *Stärka naturkänslan*
- *Konsumentmakt*
- *Politisk påverkan*

Politisk påverkan – hur gör vi?

Aktivitet	Riksföreningen	Länsförbund	Kretsar
Insändare/debattera	X	X	X
Yttranden	X	X	X
Påverka nationella styrmedel - lagar, skattepolitik mm	X		
Använda talerätten och överklaga. Ifrågasätta rättstillämpningen!	X	X	X
Påverka samhällsbyggande i kommunen		X	X
Påverka lokalt för hållbara ekosystemtjänster – biologisk mångfald, vattenrening, friluftsliv mm		X	X

Vi använder talerätten aktivt

- *Strandskyddsärenden*
- *Infart Västra Trosa – överklagad vägplan*
- *Poppelodling som berör strandskyddat område – 12:6 samråd som vi överklagar*
- *Marina på 7000 kvm som ej tillståndsprövats som vattenverksamhet.*

Exempel med Avverkningsanmälan Trosaskogen 1:1, Trosa kommun
[m-13871-19-dom-2020-10-28.pdf \(domstol.se\)](#)

Vi som samverkat i detta ärende

- ***Medlemmen som tipsat om avverkningsanmälan***
- ***Länsförbundet med talerätten***
(ledamöter med lång erfarenhet från tillsyn enligt miljöbalken på lokal och regional nivå. Även erfarenhet från Naturvårdsverket)
- ***Medlem/sakkunnig på naturvärdesinventering som besöker området ideellt***

15 sep 2019

Skickar ett tips till dig och SNF gällande nyligen anmälda avverkningar på totalt ca 35 hektar, som till stora delar innefattar nyckelbiotoper vid Skrubba, söder om Lilla Uttervik i Trosa kommun. Kan ses på nätet "avverkningskollen.se". Troligen handlar det om angrepp av granbarkborren som är ett ovanligt stort problem i år.

Tyvärr riskerar vi att förlora stora naturvärden i samband med dessa avverkningar som kan innebära kalhuggning av nyckelbiotoper i värsta fall. Skogsstyrelsen är ju informerad men myndigheten är numera bakbunden av dålig naturvårdspolitik och därför behövs påtryckningar från den ideella naturvården i många fall.

Naturskogen är oftast den bästa naturvårdaren själv varför våra ingrepp ofta stjälper istället för hjälper naturen.

I nyckelbiotoper med naturkogskaraktär bör man därför sträva mot fri utveckling och orördhet i största utsträckning. Möjligen kan man i förebyggande syfte utföra viss plockhuggning av de färska angreppen men förstås lämna kvar all gammal död ved och friska träd.

25 sep 2019	Bad att få ta del av remiss skogsavverkningsanmälan från SKS till Lst
26 sep 2019	Vi bad om 3 veckor för fältbesök och bedömning av området. SKS svarade samma dag att ärendet var överlämnat till Lst och att vidare frågor skulle ställas dit.
sep och okt	Vi bad flera ggr om information om ärendet från Lst men utan framgång
22 okt 2019	Skrivelse med kritik mot Lst och SKS gällande handläggningen. Vi frågade med stöd av vilket lagrum som ärendet lämnats till Lst.
23 okt 2019	SKS svarar: <i>"Självklart ska ni få ta del av handlingarna, ska bara samtala med min chef."</i>
31 okt 2019	Lst svarar: Där framgår det bland annat att Länsstyrelsen inte ska fatta något beslut i avverkningsanmälan utan att det ska Skogsstyrelsen göra.
6 nov 2019	Den 6 november får Naturskyddsföreningen till slut, brevledes, ta del av alla handlingarna i ärendet som Skogsstyrelsen har. <i>Till föreningens förvåning visar det sig att Skogsstyrelsen redan fattat ett beslut i ärendet och att beslutet är daterat redan den 18 september, vilket är hela 8 dagar innan Naturskyddsföreningen tog kontakt med Skogsstyrelsen för första gången.</i>

	Forts. Det är inte acceptabelt och strider mot förvaltningslagen att en part i ett ärende ska behöva vänta sex veckor på att få reda på att myndigheten fattat ett beslut samt att få ta del av det. Naturskyddsföreningen noterar även att det saknas tjänsteanteckningar efter diskussionerna Skogsstyrelsen haft tillsammans med markägaren och Länsstyrelsen.
6 nov 2019	Föreningen till SKS: <i>"Vi tackar för att vi nu fått ta del av beslutet och vill informera att Naturskyddsföreningen Sörmland överväger att överklaga Skogsstyrelsens beslut.</i> <i>Vi begär härmed om besvärshänvisningar om det blir så att vi beslutar att överklaga beslutet."</i>
6 nov 2019	SKS svarar <i>"Det dokument som ni överväger att överklaga utgår jag från är det samråd enligt miljöbalken som skrevs och som skickades den 18:e september, något beslut enligt Skogsvårdslagen eller miljöbalken har vi inte fattat i detta ärende."</i>

Det finns tre stycken nyckelbiotoper

* ***Lövskogslund på 3,8 hektar.*** Stort inslag av senvuxna träd. Gamla senvuxna granar och tallar är tämligen allmänna och senvuxen ek förekommer är allmänt till - rikligt. Värdefull kryptogamflora. Trädslagsfördelning; bland annat 20 % gran.

* ***Barrskog på 9,3 hektar.*** Mosaikartat, Rikligt med död ved. Värdefull kryptogamflora. Gamla senvuxna granar och torrträd är tämligen allmänna. Finns hackmärken efter hackspettar. Trädslagsfördelning; bland annat 70 % gran.

* ***Alsumpskog på 3,7 hektar.*** Brandrefugium, Hög och jämn luftfuktighet. Stora hydrologiska värden. Värdefull kryptogamflora. Gamla senvuxna granar är tämligen allmän. Trädslagsfördelning; bland annat 30 % gran.

- . Skogsstyrelsen tycks omedveten om att det är en prövning enligt miljöbalken som myndigheten har gjort och ska göra. Beslutet enligt miljöbalken kallar myndigheten för "ett dokument".
En avverkningsanmälan ska alltid prövas enligt skogsvårdslagen och miljöbalken. Den som skickar in en avverkningsanmälan ska få ett beslut i ärendet från myndigheten, den får inte bara lämnas för att "hänga i luften" (förvaltningslagen). Det ska framgå tydligt i beslutet vilka försiktighetsmåt och skyddsåtgärder den sökande ska vidta och med stöd av vilken lagstiftning myndigheten förelägger sökande samt motivering av föreläggandet (förvaltningslagen).

2. Beslutet, eller som Skogsstyrelsen kallar det, "dokumentet" är mycket otydligt skrivet. Det skulle kunna utläsas som att markägaren får avverka all gran, men ska lämna lövträd och tall, inom området som ska bli naturreservat. Vilket detta område är framgår dock inte av beslutet, då det inte finns någon tillhörande karta. Är det samma område som avverkningsanmälan berör? Eller är det ett större område, eller ett mindre område?

Länsstyrelsen anger att de tillsammans med Skogsstyrelsen har bedömt att markägaren får göra det uttag av gran som är anmält enligt avverkningsanmälan. Avverkningsanmälan gäller dock att göra ett kalhygge av 29,2 hektar stora anmälda området.

Beslutet saknar beslutsmening och motivering. Det är inte heller tydligt vem som fattat beslut i ärendet och det saknas besvärshänvisningar samt karta över området som ska bli naturreservat. Därtill finns det inget föreläggande om försiktighetsåtgärder kopplade till de höga naturvärdena i området t.ex. att nyckelbiotoperna ska lämnas orörda eller att körning ej får ske inom sumpskogen. Det framgår inte heller något gällande prövningen enligt skogsvårdslagen då det enbart finns lagtext om 12:6 samråd enligt miljöbalken.

Det framgår inte i ärendet var det finns granbarkborreangrepp inom det aktuella området eller hur pass allvarliga dessa är. Eller om det enbart är granen med granbarkborreangrepp som ska avverkas. Den största delen av granen inom nyckelbiotoperna anges ha höga naturvärden. Dessa bör absolut inte avverkas om de inte är angripna. Enligt Naturskyddsföreningen finns det väldigt lite granbarkborreangrepp i området. Skogsstyrelsen borde åtminstone i beslutet ha förelagt bör åtminstone förenat beslutet om att endast de träd där det finns pågående angrepp får avverkas.

3. Det saknas tjänsteanteckningar från diskussionerna och platsbesöken som Skogsstyrelsen haft med markägarna tillsammans med Länsstyrelsen. Detta gör det omöjligt för Naturskyddsföreningen att som part i ärendet få den insyn som föreningen har rätt till enligt förvaltningslagen.
4. Länsstyrelsen vill gärna bilda naturreservat i området på grund av de höga naturvärdena i området. Att myndigheterna trots detta anser att det är lämpligt att godkänna avverkning av all gran i området är högst märkligt och strider mot miljöbalken, skogsvårdslagen, konventionen om biologisk mångfald och flera av miljömålen (t.ex. levande skogar, ett rikt växt- och djur liv samt begränsad klimatpåverkan). Utförs avverkningen på de sätt som beskrivs i avverkningsanmälan kommer det inte längre att finnas naturvärden att skydda.

Mark- och miljödomstolen 2019-12-06

DOMSLUT 2019-12-06

1. Mark- och miljödomstolen undanröjer Skogsstyrelsens beslut den 18 september
2. Mark- och miljödomstolen förordnar, tills dess att Skogsstyrelsen beslutar om annat, att de anmälda avverkningsåtgärderna på fastigheten XX inte får genomföras.

Mark- och miljööverdomstolen 2020-10-28

[m-13871-19-dom-2020-10-28.pdf \(domstol.se\)](#)

- Avslår Skogsstyrelsens överklagande
- MÖD gör samma bedömning i sak som MMD
- Konstaterar att vi har talerätt. Talerätten vid detta samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken gällde i och med att ärendet gällde en åtgärd som var förbjuden enligt artskyddsförordningen. Det krävdes DISPENS från artskyddsförordningen för att genomföra åtgärden såsom den var anmäld.
- När ärenden gäller dispenser och tillstånd får vi överklaga enligt miljöbalken.

Vad hände sedan?

- Skogsstyrelsen tar särskilt beslut om förbud mot avverkning kring knärotslokalerna. Några små ytor undantas alltså.
- Skogsstyrelsen skriver ett väsentligt mer omfattande samrådsprotokoll efter besök på plats med markägarens ombud/skogsbolaget.

Därefter...

Avverkning skedde under 2021

Avverkning skett även på fel sida
avsnitslade områden

Åtminstone ett 40-tal naturvårdsträd
nedtagna

Kantzonseffekter längs sumpskogen. Inga
skyddszoner lämnade

Kraftig körskador genom sumpskogen

Reflektioner

Skogsstyrelsen skriver icke-bindande samrådsprotokoll istället för att använda miljöbalken och förelägga eller meddela förbud. Varför?

Inte ens utpekade områden av intresse för naturreservat skyddas av skogsstyrelsen vid handläggningen av avverkningsanmälan. Varför?

Kunde vi ha agerat mer kraftfullt?